

ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİNİN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ VE UYUM SORUNLARI

Yrd. Doç. Dr. Müzeyyen GÜLER*

GİRİŞ

GENÇLİK TANIMI VE ÖZELLİKLERİ

Özcan Köknel (1970) gençliği şöyle tanımlıyor: Gençlik çağı, psikolojik, biyolojik, sosyolojik gelişme ve olgunlaşma çağı demektir. 12-24 yaş arasında genç, o duygu, düşünce ve tutum olarak gelişme çabası harcayan kişidir. Kendi sorunlarını aşmak, düşünce yapısını olgunlaştırmak, değer yargılarına düzen vermek ister. Yetişkinin duygusal dünyadan kop- muşluğuna, toplumsal yabancılaşmasına karşılık genç duygu ve düşünce dinamizmini ve taşkınlığını korur. Gelişen ve değişen genç gelişen ve değişen dünyaya uyum yapma durumundadır.

Psiko analitik açıdan genç, hem son derece bencil, hem de fedakardır, hem yalnızlığı sever, hem de kendini büyük bir istekle topluma atar. Bir yandan körü körüne bir lidere bağlanır, öte yandan tüm yetişkinlere karşı çıkar.

Kendi içinde bulamadığı barışı dış dünyada arar. O nedenle gençlik çağı büyük hayal kırıklıkları, karamsarlık ve kuşku çağıdır.

Yetişkin ve gençlik kişiliği karşılaştırıldığında gencin nasıl bir özelliğe sahip olduğu daha iyi anlaşılır.

1- Yetişkin Kişiliği - Gençlik Kişiliği

- Yetişkin bilinç altı dürtülerini kontrol altına almış, gencin dürtüleri bastırılmıştır.
- Yetişkinde değer yargılan yerleşmiştir. Kendisini ve toplumu uzlaştırmıştır. Oysa genç, değerler konusunda çatışmalıdır.
- Yetişkin ekonomik anlamda bağımsız, genç bağımlıdır.
- Yetişkin evinden kopma-kopmama sorunlarını aşmış, genç henüz bu sorunları çözememiştir.

Genç eğer kendi kendini olduğu gibi kabul ederse "kimlik krizi"ni kolay atlattır, daha sonraki yıllarda dınginlik içinde yaşar. Eğer kabullenmezse kendini suçlu hisseder, diğerlerine ve haklarına saygı gösteremez, "özsaygısı"ni yitirir. Yeni değerler bulmak ister. Eskiisini korumak isterken her şeyin yenilenmesini de ister.

Gençlerin sevgiye olan gereksinimi daha fazladır. Yeni davranışlar ararken sevgi ve onun sonucu olan güven duygusuyla desteklenmek ister.

* Mimar Sinan Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi

Engellendikçe öfkelenir, bağımsızlıkla öfke arasında sıkı bir ilişki vardır, öfke ile bağımsız olmak durumunda kaldığında yaşayacağı korkuyu da gizlemektedir, öte yandan ana- baba ile ilişkisinde denetime karşı tepki ve yetke (otorite) gereksinimi onda duygusal gerginlik (anxiety) yaratır (Jersild, 1978).

Ailesinden uzaklaşan genç, arkadaşlarıyla bütünleşmek ister, küçük veya büyük gruplar içinde yer almak ister. Bu bütünleşme yalnızlık duygusundan kurtulma, güven duygusu ve sevgi için yeni bir kaynak aramadır.

2- Toplumsal Uyum ve Uyumsuzluk Sorunları

Uyum: Diğer kişilerle ilişkinin iyi olması, sorumluluk yüklenme ve birlikte yaşamının kurallarına katılmalıdır. Genç, grup kurallarına uymak için büyük çaba harcar. Bu gruplar sırayla aile, arkadaş, eş ve iş çevresidir.

Bireyin kaygılı olması davranışlarını engelleyici etki yaratmaktadır, bu engelleme bireyin uyumsuzluğu ortaya çıkıncaya kadar fark edilmemektedir. Oysa kaygılı öğrencilerin daha çok akademik başarısızlığa uğradığı ve sınıfta kalanlar arasında kaygılı olanların yüzdesinin çok olduğu saptanmıştır (öner, 1972).

öğrenim yıllarında arkadaşlarından geri kalan her genç kaygılıdır denilebilir. Başarısızlıklarının nedeni olarak sadece kendisinin gösterilmesi dolayısıyla suçlanabilir. Başarılı olmak için önünde pek çok seçenek olmasına karşılık seçimlerinde yanılmış olması veya olabileceği kaygıya kapılmasına neden olur. Onu başarısızlığa sürükleyenlere karşı derin bir öfke besleyebilir. Bu öfkelenmelerden ve suçlanmalardan dolayı kaygılı ve çatışmalıdır. Ana - babalan ve öğretmenleri hem kendisinden bir parçadır hem de onlara karşı derin bir öfke duymaktadır. Hem onlardan bağımsız olmak istemektedir hem de onlara bağımlı olduğunun bilincindedir. Bu ikilem çatışma, kaygı ve umutsuzluk yaratmaktadır (A.Jersild, 1978, s.210).

Gerek kendi içinde gerekse de toplumdaki hızlı değişmelerle birlikte ortaya çıkan çelişkiler, çatışmalar ve engellemeler dolayısıyla gençler temel gereksinimlerini karşılamakta güçlükler çekmekte ve kaygılı olabilmektedir (Baymur,1969).

3- Toplumsal Değişme ve Gençlik

Her toplumda değişme temel özelliktir. Toplumsal yapı kurumlarıyla ve onu belirleyen insan ilişkileriyle değişmektedir. Genelde oluşan değişme bireylerin dolayısıyla gençlerin duygu, düşünce, davranış ve ilişkilerinde değişikliği yol açar. Kağıtçıbaşı'na göre, insan açısından değişme modernleşmedir. Değişme ve modernleşme gençlerde daha hızlı olmaktadır. Gençliğin yeniyi arayan dinamizmi gelişmeyle birleşince değişme hızlı olur. Genç değişmenin hem nedeni hem sonucudur. "Hızlı Gençlik" deyimi bunu güzel ifade eder.

Sanayileşme ve değişmeyle aile yapısı da değişmiş, büyük aile yerini çekirdek aileye bırakmıştır. Aile içi ilişkiler, ana-babadaki rol çatışmaları genci etkilemektedir.

Sanayileşme uzman kişi istemekte, 18-21-25 yaşlan arasında gençler uzun süren bir eğitimle gerekli özellikleri kazanmak durumunda kalmaktadırlar. Üniversite kampüslerinde kalma ve çeşitli sorunlar ortaya çıkar. "Uzatılmış gençlik" kavramıyla karşılaşıyoruz. "Yaşlı ve deneyimli gençlik" demektir.

Baymur(1973)'un üniversite gençleriyle yaptığı çalışmada, çeşitli kişisel, cinsel sorunların yanında "gelecek kaygısı" dördüncü sırada yer almıştır. Gençler kaygı, korku ve üzüntülerini arkadaşlarıyla paylaşır, birincil ilişkiler geliştirebilir, onlarla birlikte kötü alışkanlıklar edinebilir.

Kasatura (1970)'nin çalışmasında, üniversiteli gençlerin % 60' ı kaygılı bulunmuştur. Ana- baba ilişkilerindeki bozukluk, otorite sorunu, karşı cinsle ilişki kuramama, öğretim elemanlarının yetersizliği gibi nedenlerle gençlerde kaygı düzeyi yükselir.

Gökçe(1980) "Gecekondu Gençliği" nin şaşkın olduğunu, kentleşme, kötü yerleşim, değerlerin değişmesi vb. nedenlerle suça daha çok yatkın olduğunu söylemektedir. İletişim ve ulaşım araçları gençlerde hızlı kişilik değişikliklerine yol açabilmektedir.

I.BÖLÜM

Bu çalışmada kişisel, sosyal ve genel uyum düzeyleri ve durumluk-sürekli kaygı düzeyleri bakımından üniversite öğrencilerinin seçtikleri bölüm, cinsiyet ve bitirdikleri okullara göre ne gibi farklılıklar gösterdiği incelenmiştir.

ARAŞTIRMALARIN AMACI

20. yüzyılda toplumların hızlı değişmesi, gelişmekte olan düzeysiz sanayileşme ve kentleşme, ulaşım ve iletişim araçlarının yaygınlaşması, günlük yaşamın karmaşıklığı, eğitimsel nedenlerle gençlerin büyük kentlere akını vb. bugünün gençliğini daha önceki kuşaklara göre kaygılı ve uyum sorunlarıyla karşı karşıya bırakmaktadır. Günümüzde psikiyatristlere başvuran kişilerin ve gençlerin yalnızlık, yabancılaşma, diğer insanlardan soyutlanmış olma ve yakın ilişkiler kuramamaktan yakınma gibi sorunları olduğu belirtilmektedir (Geç- tan, 1984).

Genel olarak toplumsal değişmelerden etkilenmesinin yanında, gençlerin ayrıca Çinde buldukları gelişim çağı da onların kaygılanmasına ve uyum güçlükleri çekmesine neden olmaktadır. Ergenlik dönemi başlı başına bir "kaygı çağı" olarak kabul edilmektedir. Çünkü genç kim olduğu, nasıl davranacağı konusunda çatışmalar içersindedir. Ana-babaları kendilerinden beklentileri vardır. Gençler bu beklentilere yeterince cevap verememe durumundadır. Öğretmenlerin beklentileri de eklendiğinde olanakları sınırlı olan gençler kaygıya düşmektedirler.

Başarısızlıkları dolayısıyla cezalandırılmaları, geçmiş yaşantılarının deneyimleriyle yeni yaşantıları için çözüm getirememeleri gençlerde güvensizlik yaratmakta "ben duygusunun sağlıklı gelişmesine neden olmaktadır (Başaran, 1982, s.113).

Gençlerin bu tür kaygılarını ve uyumsuzluklarını tanımak ve anlamak psikolojik danışma ve rehberliği gerekli kılmaktadır. Daha iyi hizmetlerin götürülebilmesi için gençlerin kaygı düzeyleri ve uyum düzeyleri hakkında bilgi edinilmesinde yarar vardır. Bu nedenlerle değişik yıllarda (1983, 1986 ve 1987) yapılan araştırmalarda gençlerin kişilik özellikleri, kaygı düzeyleri ve uyum düzeylerinin saptanması amaçlanmıştır.

1. Araştırma

Örneklem

Araştırma, 1983 yılında Ankara Üniversitesi DTC Fakültesi Psikoloji Bölümünden 100 ve Ticaret ve Turizm YÖO'ndan 125 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Araştırmaya katılan toplam 225 öğrencinin 119'u kız, 106'sı erkektir.

Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada "Evsenck Kişilik Testi"nin yetişkinler için hazırlanmış formunun bir bölümü kullanılmıştır. Kullanılan boyutlar "ıçedönüklük-dışadönüklük" ve "Duygusal denge- dengesizlik"tir. Dışadönüklük-ıçedönüklük C.G. Jung'un tipolojisinde geçen terimlerdir. Dışadönük insanlar; cana yakın, kolay ilişki kuran, neşeli, iyimser, hareketli ve şakacıdır. Bu boyutun 7 alt boyutu şunlardır: 1- etkinlik 2- sosyallik 3- riske girme 4- kendini ifade 5-atılđanlık 6- pratik olma 7- sorumsuzluk. ıçedönük insanlar: sessiz, aşırı duygulanımdan kaçan, ahlâki kurallara değer veren, karamsar ve çevreye kapalıdır. Bu boyutun da 7 alt boyutu vardır: 1- faal olmama 2- sosyal olmama 3- ihtiyatlı olma 4- engellenme 5- kontrollü olma 6- derin düşünme 7- sorumluluk alma.

Duygusal denge-dengesizlik boyutu "normal" ile "anormal" arasında yer alan kişilik değişkenleridir. Buna göre bireyler dengeli yani "iyi uyumlu" ve dengesiz yani "kötü uyumlu" arasında yer alır. Duygusal denge-dengesizlik boyutunun 7 alt boyutu da şunlardır: 1- özsaygı-aşağılık duygusu, 2- mutluluk-sıkıntılı, üzüntülü olmak, 3- sakinlik-kaygılı olmak, 4- umursamazlık-takınaklı, saplantılı olmak, 5- özerklik-bağımlılık, 6- sağlıklı olma- hastalık hastalığı, 7- suçluluktan uzaklık-suçluluk duygusu taşımak.

Bulgular ve Tartışma

1- Dışadönüklük-ıçedönüklük boyutunda üniversiteli gençler 7 alt boyutun dördünde genel ortalamaya göre ıçedönüklük yönünde puan almışlardır. Buna göre öğrenciler daha çok ihtiyatlı, kontrollü düşünceli bulunmuştur ve riske girmekten, atılđan olmaktan uzak durmuşlardır. Orhan Öztürk'e (1969) göre toplum kundaklamayla başlayarak çocukluktan itibaren çocuğu ve genel engellemektedir. Bu engelleme gençlerde ıçedönüklük ve girişimci ruhunun gelişmeyişine yol açabilir.

2- Duygusal denge-dengesizlik boyutunda gençler 7 alt boyutun beşinde genel ortalamaya göre daha düşük puan almışlardır. Buna göre gençler üzüntülü, takınaklı, bağımlı, suçluluk duygusu taşıyan özellikler göstermektedirler. Kız, erkek ortalamaları da farklıdır. Aşağılık duygusu, üzüntü ve suçluluk duygusu bakımından erkeklerin puan ortalamaları kızlara göre daha düşüktür (Bkz. Tablo 1).

Tablo: 1 Duygusal Denge- Dengesizlik Boyutu Kız ve Erkek öğrencilerin Alt Test Ortalamaları ve T Değerleri

Alt Testler ve Boyutlar	KIZ		ERKEK		T değeri
	Ort.	St. Sap.	Ort.	St. Sap.	
Nevrotiklik	110.41	13.34	104.14	12.34	3.66**
Aşağılık duygusu / özsaygı	22.66	4.88	20.93	5.16	2.58**
Üzüntülü/Mutluluk	21.88	4.30	19.26	5.69	3.86***
Kaygılı/Sakinlik	11.76	4.20	10.99	4.67	1.30
Hastalık hastalığı /Sağlıklılık	9.92	6.89	8.15	4.11	2.36*
Suçluluk duygusu / suçluluktan uzak	9.36	4.01	11.19	4.89	3.04 ^{xx}
Kız öğrenci: n- 119	x p =<5 .05	xx p=< .01	xxx p=< .001		
Erkek ögr. : n-106					

2. Araştırma

Örnekleme

Araştırma, 1986 yılında G.Ü. Mesleki Eğitim Fakültesi Ticaret ve Turizm Bölümleri 1. Sınıflarında okuyan toplam 227 öğrenci üzerinde yapılmıştır, öğrencilerden 110'u kız, 117'si erkektir. Ticaret lisesi çıkışlı olanlar 138, lise çıkışlı olanlar 89 öğrencidir. Öğrencilerin 34'ü büro, 104'ü turizm, 89'u muhasebe bölümünde bulunmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada kaygı düzeyini saptamak için Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri kullanılmıştır. Envanteri geliştiren Spielberger'e göre durumluk kaygı anlık kaygı yaratıcı durumlarda ortaya çıkar. Sürekli kaygı ise nedeni pek belli olmayan bir kaygı potansiyelidir.

G.Ü. Mesleki Eğitim Fakültesi 1. Sınıf Muhasebe, Turizm ve Büro Bölümü öğrencilerine uygulanan Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri, cinsiyetlerine ve bitirdikleri okullara göre ayrı ayrı sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırmadaki amaç kız-erkek ve okul farklılıklarını karşılaştırmaktır.

Bulgular ve Tartışma

Cinsiyet ve bitirilen okul farklılığına göre deneklerin kaygı düzeylerine ilişkin puan ortalamaları ve standart sapmalarıyla gruplar arası karşılaştırmalara ilişkin t değerleri hesaplanmıştır.

Cinsiyet. Ortalamaları:

Kız ve erkek öğrencilerin sürekli kaygı puan ortalamaları karşılaştırılmış ve buna ilişkin ortalama, standart sapma ve t değeri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo: 2 Kız ve Erkek öğrencilerin Sürekli Kaygı Puan Ortalamaları

Gruplar	n	X	s	t
Kız	110	47.49	4.70	1.72
Erkek	117	46.34	5.38	
Sd: 225		tt: 1.64	P 0.05	

Bulgular ve Tartışma

Tablo:2'de görüldüğü gibi kız öğrencilerin sürekli kaygı puan ortalaması 47.49, erkek öğrencilerin ortalaması 46.34'tür.

İki cins öğrenci arasında sürekli kaygı puan ortalamaları farkının önemli olup olmadığı t testiyle yoklanmıştır, sürekli kaygı yönünden kız öğrenciler aleyhine olan ortalama farkı anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu 1. Araştırmamın bulgularıyla benzerlik göstermemektedir. Kız öğrencilerin daha kaygılı olması daha çok engellenmeleriyle, erkeklerin nevrotik olmaları ailelerinin sosyo-ekonomik düzeylerinin düşüklüğüyle ilgili olabilir.

Okul Ortamları

Lise ve Ticaret Lisesi çıkışlı öğrencilerin durumluk kaygı puan ortalamaları karşılaştırılmış ve buna ilişkin ortalama, standart sapma ve t değeri Tablo: 3'de verilmiştir.

Tablo: 3 Lise ve Ticaret Lisesi öğrencilerinin Durumluk Kaygı Puan Ortalamaları

Gruplar	n	*	s	t
Lise	89	39.96	5.10	1.07
Ticaret Lis.	138	40.71	5.21	
Sd: 225		tt: 1.64	P 0.05	

Tablo:3'de görüldüğü gibi lise çıkışlı öğrencilerin durumluk kaygı puan ortalamaları 39.96, ticaret lisesi çıkışlı öğrencilerinin ki 40.71'dir.

Bitirilen iki okulun durumluk kaygı puan ortalamaları karşılaştırılmasında puan ortalamaları arasındaki farkın önemli olup olmadığı t testiyle yoklanmıştır, durumluk kaygı bakımından iki okul arasındaki ortalama farkı anlamlı bulunmamıştır.

Lise ve Ticaret Lisesi çıkışlı öğrencilerin sürekli kaygı puan ortalamaları karşılaştırdım ve buna ilişkin değerler (ortalama, standart sapma ve t değeri) Tablo:4'de verilmiştir.

Tablo: 4 Lise ve Ticaret Lisesi Çıkışlı Öğrencilerin Sürekli Kaygı Puan Ortalamaları

Gruplar	n	X	s	t
Lise	89	42.51	7.37	
Ticaret Lis.	138	47.47	5.34	5.49
		Sd: 225	H: 1.64	P 0.05

Tablo: 4'te görüldüğü gibi lise çıkışlı öğrencilerin sürekli kaygı puanı 42.51, ticaret lisesi çıkışlı öğrencilerin puanı 47.47'dir.

İki okulun sürekli kaygı puan ortalamaları farkınm önemli olup olmadığı t testiyle yoklanmış, sürekli kaygı yönünden ticaret lisesi aleyhine olan ortalama farkı anlamlı bulunmuştur.

Sürekli kaygı bakımından:

1. Kız öğrencilerin puan ortalaması erkek öğrencilerden anlamlı düzeyde farklıdır. Kızlar aleyhine bir fark söz konusudur.
2. Ticaret lisesi öğrencilerinin puan ortalamaları da grubun aleyhine, normal lise çıkışlı olanlardan anlamlı düzeyde farklı bulunmuştur. Ticaret lisesi çıkışlı öğrenciler daha çok SED düşük olan ailelerin çocuklarıdır.

3. Araştırma

Örnekleme: Mesleki Eğitim Fakültesi Ticaret ve Turizm Birimi öğrencileridir. Toplam 161 öğrencinin 1. Sınıfta olanlar n=92, 4. Sınıfta bulunanlar n=69'dur. Araştırma 1987 yılında yapılmıştır.

Veri Toplama Aracı

HKE (Hacettepe Kişilik Envanteri)dir. Envanterin Genel Uyum, Sosyal Uyum ve Kişisel Uyum boyutları ve son iki boyutun ayrıca alt boyutları bulunmaktadır.

Bu envanterin Ticaret ve Turizm Birimi öğrencilerine uygulanmasından elde edilen veriler şöyledir:

Tablo 5: 1. Sınıfların Genel, Sosyal ve Kişisel Uyum Puanları

(n = 92) Uyum Boyutları	Ortalamalar \bar{X}	Standart Sapmalar s.s.
Genel Uyum	104.10	22.60
Sosyal Uyum	58.50	10.80
Kişisel Uyum	48.00	13.35
Alt Boyutlar (Sosyal Uyum)		
Aile İlişkileri	15.69	4.11
Sosyal İlişkiler	13.38	3.92
Sosyal Normlar	13.86	2.83
Anti Sosyal Eğilimler	13.27	3.51
Alt Boyutlar (Kişisel Uyum)		
Kendini Geçekleştirme	14.53	3.38
Duygusal Kararlılık	11.15	3.68
Nevrotik Eğilimler	11.86	4.09
Psikotik Belirtiler	10.62	3.80

Tablo 5'de görüldüğü gibi Genel Uyum puanları yayılma göstermektedir. Buna göre grubun bir kısmı uyum düzeyinin altında, bir kısmı normal sınırlar içinde diğer bölümü de grubun üstünde uyum göstermektedir. Kişisel Uyum puanları da anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Grup en benzer puanları sosyal normlar boyutunda almıştır, öğrenciler sosyal normlara bağımlı davranmaktadır.

Alt ölçek puanlarında en yüksek yayılma aile ilişkilerinde gözlenmektedir. Bireysel farkların olması, öğrencilerin ailelerin tutumları bakımından ve sosyo-ekonomik düzeyleri bakımından benzer olmadıklarını düşündürmektedir. Buna göre bazı gençler aileleriyle çatışmak bir ilişki sergilerken, bazıları da ailelerin demokratik tutumları dolayısıyla böyle bir ilişki yaşamıyor denilebilir. Genellikle Sosyo-Ekonomik Düzeyi (SED) düşük olan ailelerde baskıcı bir tutum izlenmektedir (Kağıtçıbaşı, 1972). Bu da evden kaçmalara giden çatışmalara yol açmaktadır.

Tablo 6: 4. Sınıfların Genel, Sosyal ve Kişisel Uyum Puanları

(n = 92) Uyum Boyutları	Ortalamalar X	Standart Sapmalar s.s.
Genel Uyum	103.50	18.80
Sosyal Uyum	55.90	9.00
Kişisel Uyum	52.80	11.10
Alt Boyutlar (Sosyal Uyum)		
Aile İlişkileri	15.87	3.15
Sosyal İlişkiler	13.51	3.94
Sosyal Normlar	13.67	2.31
Anti Sosyal Eğilimler	13.34	3.06
Alt Boyutlar (Kişisel Uyum)		
Kendini Geçekleştirme	14.63	3.31
Duygusal Kararlılık	10.95	3.40
Nevrotik Eğilimler	10.76	3.46
Psikotik Belirtiler	10.69	3.84

Tablo 6'da görüldüğü gibi 4. Sınıflarda da Genel Uyum puanı yayılma göstermektedir. Bu durum gençlerin genelde uyum bakımından farklı düzeylerde olduğu anlamına gelir. Sosyal normlara uymada benzerlik görülmektedir. Dördüncü sınıf öğrencilerinde sosyal ilişkilerdeki puanların yüksek olması bireysel farklılıkların belirginleşmesindedir. Sosyal ilişki kurabilmede farklılıklar gözlenmesine rağmen normlara uyum bakımından yine benzerlik göstermektedir, öğrencilerin eğitimle ve farklı bir çevrede bulunmakla daha çok kendilerine göre davranmayı öğrendikleri, ancak kurallara uyma konusunda ihtiyatlı davrandıkları söylenebilir.

Kendini geliştirme bakımından benzerlik vardır. Grubun benzer davranışlar göstermesi eğitimle ilgili olabilir. Son sınıfta öğrenciler kendini gerçekleştirme konusunda daha başarılı ve benzer bir duruma gelmektedirler.

Bu bulgular ilk iki araştırmanın bulgularına ters düşmemektedir. Gençler kontrollü, sorumluluk alan, Sürekli kaygı düzeyi yüksek, toplumsal kurallara uymada titizlik gösteren, zamanla kendini ifade etmede başarılı olabilen özelliklere sahiptirler .

İL BÖLÜM

TARTIŞMA VE YORUM

1- Araştırmada

Erkeklerde, üzüntülü olma, bağımlı olma, suçluluk duygusu gibi nevroitiklik boyutu özelliklerinde puanların daha yüksek olması; erkek çocukların eğitiminde ailelerin onları saldırganlığa yöneltilmesinden kaynaklanmış olabilir. Ayrıca sosyo-ekonomik düzeyi düşük ailelerin baskıcı tutumu suça yöneltmeye neden olabilmektedir, özellikle Ticaret Lisesi çıkışlı öğrencilerin durumu buna uygundur diyebiliriz.

2. Araştırmada

Durumluluk-sürekli kaygı düzeyleri ve genel, sosyal ve kişisel uyum düzeyleri bakımından üniversite 1. Sınıf öğrencilerinin seçtikleri bölüm, cinsiyet ve bitirdikleri okullara göre ne gibi farklılıklar gösterdiğini inceleyen bu çalışmada cinsiyet ve okul farkları anlamlı bulunmuştur.

Buna göre kızların öğrencilerin ve ticaret lisesi öğrencilerinin sürekli kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Kız öğrencilerin daha çok kaygılı olmasının geleneksel aile anlayışından ileri geldiği söylenebilir. Baskılı aile tutumlarının daha çok kız çocuklar üzerinde yoğunlaştığı bilinmektedir (Şermin, 1964, s.126). Kuşkusuz kız öğrencilerin erkeklere göre daha kaygılı olmasının tek nedeni sosyal baskı olmayabilir. Onların beden yapılarıyla ilgili ve bu anlamda eğitim yetersizlikleriyle ilgili kaygılan da olabilir.

Türkiye'de daha önce yapılmış çalışmaların bulgular ile bu çalışmada elde edilen bulgular arasındaki benzerliklere dayanarak bazı noktaları anlamak mümkün olmaktadır, örneğin Le Compte ve arkadaşları (1978) tarafından çocuk yetiştirme tutumları üzerinde yapılan normatif çalışmada, ana-baba tutumlarının Türkiye'de baskılı ve engelleyici nitelikte olduğu saptanmıştır, özellikle alt SED anneleri demokratik tutum ve eşitlik tanımayı anlamlı bir biçimde desteklememektedirler. Türk toplumunda eğitim biçimi, çocukluktan itibaren fiziksel ve sosyal anlamda kısıtlayıcıdır (Öztürk, 1969).

Kundaklama geleneği en belirgin ve başlangıç örneği olmak üzere çocuğu ve genci engellemektedir.

Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesinin öğrencilerinin büyük bir kısmı alt SED ailelerinin çocuktur. Çünkü öğrencilerin yandan fazlası meslek lisesi çıkışlıdır. Ticaret Lisesi ve meslek lisesi gibi okullara daha çok alt SED ailelerinin çocukları gitmektedir (Tezcan, 1981, s.93).

Ticaret liselerinde kaygı düzeyinin yüksek olmasının aile tutumlarıyla ilgisinin olup ol madığı daha ayrıntılı araştırmalarla yoklanabilir.

3. Araştırmada

IV. Sınıflar ile I. Sınıflar arasındaki HKE uygulamasında K.U. bakımından fark olmas anlamlıdır. I. Sınıf öğrencileri değerler bakımından çatışmalar yaşamaktadır. Eski değerlerle karşı yavaş yavaş ortaya çıkan yeni değerler suçluluk duygusu yaratabilmektedir.

Gençler Çelişkileri Kişisel uyumsuzlukları, huzursuzlukları olduğu halde normları uyum bakımından benzeşiktirler. Duygularını dışlaştırmada güçlük çektikleri görülmektedir. Gençler kendilerini gerçekleştirmede zorlanmaktadırlar, özellikle 1. Sınıf öğrenciler kendilerini ifade edebilmekte zorlanmaktadırlar.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Gençlere, özellikle üniversite eğitim düzeyinde olan gençlere kişisel sorunlarını çözme kişiliğinde kendini gerçekleştirmesine engel olan (ki bunlar bağımlılık, suçluluk duygusal gibi duygular olabilir) kişilik özelliklerini değiştirme konusunda rehberlik yapmak yararlı olacaktır. Psikolojik danışma hizmetleri bu anlamda gerekli olmaktadır.

Yoksa çağın bireyden özellikle gençten beklediğı kişilik özelliklerinin oluşması ve oturmasında gecikmeler olacaktır. Bu özellik kendini gerçekleştirme kavramında ifadesini bulur.

Sürekli veya uzun süre PD gereksinim duyabilecek olanlar olabilir. Ancak 3-5 seanslık PD oturumları bile gençlerin kendilerini bulmaları için uyarıcı ve yeterli olabilmektedir.

Kendini Gerçekleştirme diye tanımlanan aşağıda sıralanan,

- a. Yeterli bir kişiliğe sahip olma (güven duygusu, özsaygı, bağımsızlık)
 - b. Verimli olma
 - c. Kendini gerçekçi ve akılcı algılama
 - d. İnsanlara güvenme
 - e. İnsan değerlerine saygı duyma
 - f. Zamanı iyi kullanma
 - g. Geçmişten çok geleceğe yönelme
 - h. Duygularını açığa vurma
 - i. Değişmeye ve yeni yaşantıya açık olma.
- gibi özellikleri hızlı kazanmaları için gençlere yardımcı olmak gerekmektedir.

Ayrıca bu araştırmalarda sorgulanan kişilik özellikleri ve uyum sorunları toplumsal değişme süreci içinde ele alınmalıdır. Aile yapılarındaki, sosyo-ekonomik olanaklarındaki, alışkanlıklarındaki ve eğitim koşullarındaki değişimlere bağılı olarak, gençlerin kişi özelliklerinde ve uyum sorunlarında bir değişme olup olmadığı yapılacak yeni araştırmalı la gözlenebilir.

KAYNAKLAR

- Başaran, Fatma, **Psiko-Sosyal Gelişim** , Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınlan, Ankara, 1973.
- Baymur, Feriha, Lise ve Dengi Okullara Devam Eden Öğrencilerin Sorunları, Milli Eğitim Bakanlığı, Talim Terbiye Dairesi, Ankara, 1961.
- Geçtan, Ergin. **İnsan Olmak** , Adam Yayınlan, İstanbul, 1984.
- Gökçe, Birsen, **Gecekondu Gençliği** , Hacettepe Üniversitesi Yayınlan, Ankara, 1971.
- Jersalid, Arthur, **Gençlik Psikolojisi** , Takıloğlu Matbaacılık, Çev: N. Özgür, İstanbul, 1978.
- Kağıtçıbaşı, Çiğdem, **Sosyal Değişmenin Psikolojik Boyutları** , Sosyal Bilimler Demeği Yayınlan, Ankara, 1972.
- . **Gençlerin Tutumları** , Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Yayını, Ankara, 1973.
- Köknel, Ozcan, **Türk Toplumunda Bugünün Gençliği** , Bozok Basımevi, İstanbul, 1970.
- . **Kaygıdan Mutluluğa Kişilik** , Altın Kitaplar, İstanbul, 1982.
- Ömer, Necla, **Durumluk ve Sürekli Kaygı Envanteri El Kitabı** , Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul, 1983.
- Öztürk, Orhan, **Türk Toplum Yapısı** , 1969, Ankara.
- Kasatura, İlkay. Lise ve Üniversite Çağında Anksiyeteyi Hızlandıran Faktörler, 6. Nöropsi-kiatri Kongresi, İstanbul, 1970.
- Tezcan, Mahmut. **Kuşaklar Çatışması** , Okuyan ve Çalışan Gençlik Üzerine Bir Araştırma, Ankara, 1981.